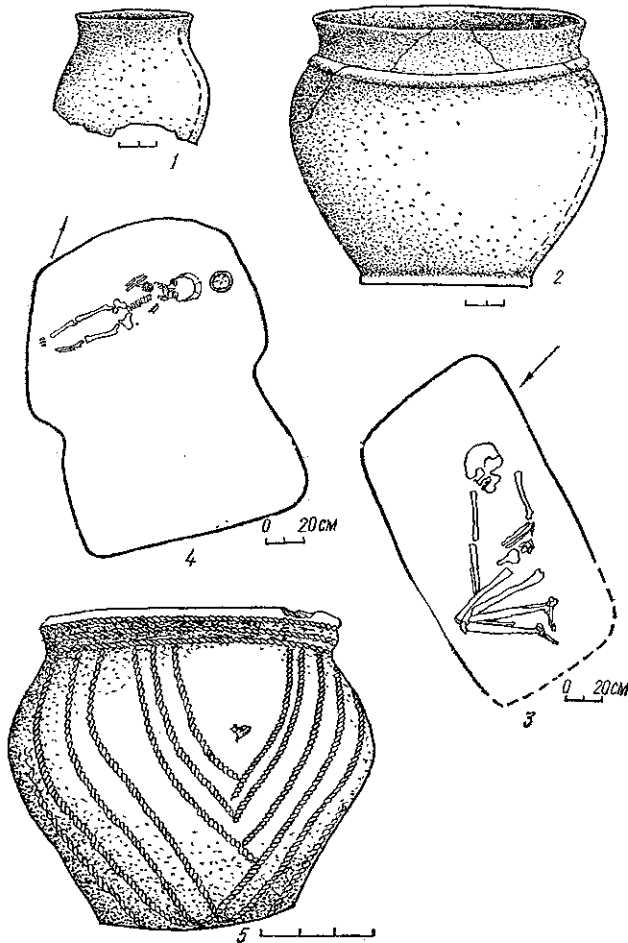

С. А. БАЛАКІН

**Охоронні розкопки поселення
та поховань доби бронзи
на Ігреньському п-ві**

Ігреньський п-ів в гирлі Самари на Дніпрі здавна відомий значною кількістю археологічних знахідок. Тут зареєстровано близько 20 різночасових стоянок та поселень. Останніми роками у зв'язку з будівельними роботами на північній околиці півострова, вздовж колиш-

Ігреньський п-ів. Матеріали розкопок поселення епохи бронзи (1, 2) та поховань № 1 (3), 2 (4, 5).

нього річища р. Самари, поблизу відомої стоянки епохи мезоліту — неоліту Ігрень VIII виявлено залишки поселення та поховань доби бронзи.

За дорученням керівника Дніпропетровської експедиції Д. Я. Телегіна ці пам'ятки досліджено автором у 1976 р.

На поселенні зроблено зачистку довжиною 13 м, де знайдено значну кількість фрагментів кераміки доби пізньої бронзи, а також три розвали посудин різних розмірів того самого часу. Найменший з них був вкладений в середній, а обидва знаходились у великому горщику. За складом маси та способом обробки поверхні усі три горщики більш-менш типові. Тісто з домішками кварцу, поверхня посудин добре заглажена та підлощена (особливо

найменший горщик). За формою валика посудина має вигляд горщика S-подібного профілю з відігнутим назовні вінцем та плоским денцем. Маленький горщик за формою копіює великий (рисунок, 1). Обидві посудини повністю реконструювати не вдалось. Середня за розмірами посудина дещо різниться від двох згаданих вище. Це округлий плоскодонний горщик із злегка відігнутими вінцями, під зрізом яких — наліпний валик (рисунок, 2). За обробкою посудина дещо грубіша двох перших. Горщики датуються білогрудівським етапом пізньої бронзи Подніпров'я.

Поблизу поселення виявлено два поховання доби бронзи*.

Поховання № 1 здійснено у ямі підпрямокутних контурів (0,9 × 1,5 м) (рисунок, 3). Небіжчик лежав на боці, головою на південний схід, ноги сильно зігнуті в колінах. Права рука витягнута вздовж тулуба, ліва зігнута під тупим кутом. Кисть в області тазу. На кістках лівої руки, таза, ніг, черепа сліди вохри. В області таза знайдено уламок двобічнообробленого дротика. Судячи з обряду, поховання відноситься до середньої бронзи.

Поховання № 2 (дитяче) здійснене в катакомбі (рисунок, 4). Вхідна яма розмірами 1,2 × 0,8 м мала підпрямокутні обриси. Катакомба у плані округла, глибиною 30 см. Поховання дитини орієнтовано по лінії північний схід — південний захід, головою на північний схід. Кістяк випростаний, на спині. Положення рук встановити не вдалося. За черепом дитини знаходився плоскодонний округлий горщик, орнаментований шнуром по вінцю (рисунок, 5). Поховання відноситься до катакомбного часу.

Виявлені знахідки доповнюють археологічні карти Дніпропетровщини. Вони свідчать про заселеність Ігренського п-ва скотарськими племенами епохи катакомбної і білогрудівської культур.

* За польовою нумерацією експедиції № 14 та 22.